

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ І МЕТОДИК ЇХ НАВЧАННЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

з науково-методичної та навчальної
роботи

О.Б. Жильцов

« 04 » 09 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.2.2 ВСПП ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Галузь знань: 0101 Педагогічна освіта
Напрямок підготовки 6.010102 «Початкова освіта»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0809/17
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
«   »   2017 р.

Київ – 2017 рік

Теоретичні основи англійської мови: роб. навч. прогр.[для студ. напр. підгот. 6.010102 «Початкова освіта»] / уклад. Н.В. Кошарна, Н.І. Мельник.– Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017. – 17 с.

Укладачі:

Кошарна Наталія Володимирівна, завідувач кафедри іноземних мов і методик їх навчання Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук.

Мельник Наталія Іванівна, доцент кафедри іноземних мов і методик їх навчання Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук, доцент.

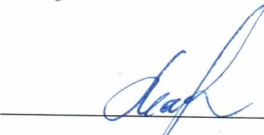
Робочу програму обговорено на засіданні кафедри іноземних мов і методик їх навчання

Протокол № 1 від «06» вересня 2017 року

Завідувач кафедри
іноземних мов і методик їх навчання

Н.В. Кошарна

Заступник директора
з науково-методичної
та навчальної роботи

М.А. Машовець
Структура РНП типова,
години звірено

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Структура програми навчальної дисципліни	
I. Опис предмета навчальної дисципліни	5
II. Тематичний план навчальної дисципліни	5
III. Програма навчальної дисципліни	
Змістовий модуль I. Історія АМ. Теоретична фонетика та граматики АМ.....	6
Змістовий модуль II. Лексикологія та стилістика АМ	7
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Теоретичні основи англійської мови»	8
V. Плани лекцій і практичних занять	9
VI. Завдання для самостійної роботи студента.....	13
VII. Карта самостійної роботи студента	13
VIII. Орієнтовний перелік питань до екзамену	14
IX. Система поточного та підсумкового контролю.....	15
X. Методи оцінювання навчальних досягнень студентів	16
XI. Методи навчання	16
XII. Методичне забезпечення курсу	16
XIII. Рекомендована література	16

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Теоретичні основи англійської мови» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою іноземних мов і методик їх навчання Педагогічного інституту на основі освітньо-професійної програми напряму підготовки «Початкова освіта», ОКР «бакалавр» відповідно до навчального плану.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр, відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Теоретичні основи англійської мови», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

«Теоретичні основи англійської мови» є складовою частиною дисциплін лінгвістичного циклу вибіркового блоку. Їх вивчення передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації, зокрема: опанування системою знань про характерні особливості англійської мови, професійної підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі освіти відповідно до вітчизняних та європейських стандартів; професійно-педагогічну діяльність вчителя початкової школи.

Мета курсу – ознайомити з основними лінгвістичними явищами і поняттями англійської мови, а також найбільш важливими подіями в історії Великої Британії, що вплинули на еволюцію мови, особливості її лексики, фонетики, граматики, функціонально-комунікативну й експресивно-семантичну диференціацію складу сучасної англійської мови; забезпечити розуміння усвідомленого вивчення теоретичних основ як базису для оволодіння іншомовною діяльністю; формувати вміння аналізувати та інтерпретувати мовні явища і факти, що, у свою чергу, сприятиме розвитку методичної компетенції студентів, їх наукової і професійної підготовки відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства.

Завдання курсу:

- ознайомлення та засвоєння знань з історії англійської мови, теоретичної фонетики та теоретичної граматики англійської мови, лексикології сучасної англійської мови, стилістики сучасної англійської мови;
- аналіз основних лінгвістичними явищ, фактів і понять англійської мови;
- аналіз текстів та їх інтерпретація;
- формування умінь лексичного, фонетичного та граматичного аналізу лінгвістичних явищ, реферування мовознавчих джерел, підготовка усних розгорнутих відповідей із теоретичних питань дисципліни;
- прогнозування перспектив продовження навчання за освітньою програмою бакалавра з дотриманням положень Лісабонської угоди;
- прогнозування перспектив мобільності на європейському ринку праці.

У процесі вивчення курсу важливо зосередити увагу на засвоєнні знань із таких питань: фонетичні, граматичні, лексичні, стилістичні особливості англійської мови.

Підвищенню ефективності практичних занять сприятиме передбачене програмою застосування електронного навчального курсу «Теоретичні основи англійської мови», який систематизує інтерактивну взаємодію викладача і студента, студентів між собою засобами е-технологій упродовж усього часу вивчення означеної навчальної дисципліни.

**СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Курс: підготовка бакалаврів	Галузь знань, напрям підготовки, ОКР	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS: 3 Змістових модулів: 2 Загальна кількість годин: 108 Кількість аудиторних годин на тиждень: 1	Галузь знань: 0101 «Педагогічна освіта» Напрямок підготовки: 6.010102 «Початкова освіта» Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»	Вибіркова Рік підготовки: 4 Семестр: VII, VIII Аудиторні заняття: 28 Лекції: 14 Практичні заняття: 14 Самостійна робота: 40 Модульний контроль: 4 Семестровий контроль: 36 Форма контролю: екзамен

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п.п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудит.	Лекції	Практ.	Самост.	МКР	Семест. Контр.
СЕМЕСТР VII								
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ІСТОРІЯ АМ. ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА ТА ГРАМАТИКА АМ								
1.	Тема 1. Початок історії Великої Британії. Англія середньовіччя. Формування нац. літ. мови. Сучасна АМ			2	2	5		
2.	Тема 2. Звукова субстанція і шляхи її аналізу та опису. Варіанти вимови англійської мови			2		5		
3.	Тема 3. Артикуляційні та функціональні аспекти звуків мови. Склад, наголос та інтонація в АМ			2	2	5		
4.	Тема 4. Морфологія та синтаксис АМ. Частини мови: самостійні та службові. Типи речень. Просте речення. Класифікація простих речень. Складносурядне та складнопідрядне речення			2	2	5		
Модульна контрольна робота 1							2	
Разом за семестр VII		36	14	8	6	20	2	
СЕМЕСТР VIII								
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ЛЕКСИКОЛОГІЯ ТА СТИЛІСТИКА АМ								
5.	Тема 5. Морфемна структура та етимологічні джерела слів в АМ			2	2	5		
6.	Тема 6. Словотвір в АМ. Семасіологія, фразеологія			2	2	5		
7.	Тема 7. Стилiстична диференціяція АМ. Явище виражальних засобів в АМ. Виразальні засоби та стилістичні прийоми на морфологічному рівні			2	2	5		
8.	Тема 8. Виразальні засоби та стилістичні прийоми на фонет. рівні. Виразальні засоби та стилістичні прийоми на лексико-семантичному та синтаксичному рівнях				2	5		
Модульна контрольна робота 2							2	
Семестровий контроль								36
Разом за семестр VIII		72	14	6	8	20	4	36
Разом за навчальним планом		108	28	14	14	40	4	36

III. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СЕМЕСТР VII

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ІСТОРІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ. ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА ТА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Тема 1. Вступ. Початок історії Великої Британії. Англія середньовіччя. Формування національної літературної мови (15-17ст.). Сучасна англійська мова (АМ)

Вступ. Предмет дослідження, основні цілі, задачі та поняття курсу історії АМ. Три основні періоди в історії АМ. Англія в період стародавньої історії. Вторгнення на територію Британських островів. Завоювання Англії кельтськими племенами. Римські завойовники. Вторгнення англосаксонських племен на територію Британії та вплив германських племен на розвиток АМ. Англосаксонські діалекти.

Англія в період середньовіччя. Вторгнення скандинавських племен. Норманське завоювання. Боротьба між англійською та французькою мовами. Історичні передумови з 12-14 ст. Діалекти АМ періоду середньовіччя. Перші ранні пам'ятники письменності. Лондонський діалект. Розквіт літератури в 14 сторіччі. Зміни в алфавіті та письмі.

Історичні передумови з 15 ст. – 17 ст. Умови для мовознавчої єдності. Формация національної літературної АМ. Розмовна літературна АМ. Географічна експансія АМ. Англійська мова сьогодні.

Тема 2. Звукова субстанція і шляхи її аналізу та опису. Варіанти вимови англійської мови.

Вживання мови в усній вербальній комунікації. Вимова як засіб усної форми мови. Звукова структура мови та її компонентів: система звуків, структура складу, наголос у слові, інтонація. Одиниці мови. Фонетика як наука та її галузі. Фонетика та фонологія. Теорії навчання вимови сьогодення.

Визначення слова «варіант». Основні варіанти вимови АМ. Соціальне надавання форми АМ. Проблеми нормативної АМ і зразки англійської мови для міжнародного спілкування. Норми вимови та її кодифікації. Словники вимови АМ. Варіації нормативної/ літературної АМ.

Тема 3. Артикуляційні та функціональні аспекти звуків мови. Склад, наголос та інтонація в АМ

Аспекти звуків мови. Звуки мови як артикуляційні одиниці і проблема їх класифікації. Класифікація голосних в АМ. Класифікація приголосних в АМ. Функціональний аспект звуків мови. Теорія фонем як основи фонології. Три аспекти і три функції фонем. Голосні та приголосні злиття у зв'язній мові: коартикуляційні явища.

Склад як невід'ємна частина слова. Функції складу. Типи складів в АМ. Теорія утворення складу. Основні правила утворення складу в АМ. Поділ слова на склади. Природа словесного наголосу. Типи наголосу в АМ. Тенденції словесного наголосу. Функції словесного наголосу. Зразки словесного наголосу. Розміщення наголосу в АМ. Варіації наголосу у слові. Загальні поняття просодії. Інтонація як комплексна одиниця просодійних характерних рис. Основні функції інтонації. Висота тону в інтонації. Тональна одиниця як мінімальна одиниця опису інтонації. Рівень наголосу в реченні/висловлюванні як просодійне узвишшя (надання великого значення/ сили). Ритм.

Тема 4. Морфологія та синтаксис АМ. Частини мови: самостійні та службові. Типи речень. Просте речення. Класифікація простих речень. Складносурядне та складнопідрядне речення

Вступ. Предмет дослідження, основні цілі, задачі та поняття курсу теоретична граматики. Мова та мовлення. Морфологія та синтаксис. Частини мови. Іменник. Основні характеристики іменника. Граматичні категорії іменника в АМ: граматична категорія роду; граматична категорія відмінку; граматична категорія числа. Артикль. Дієслово. Основні характеристики дієслова. Граматичні категорії дієслова в АМ: граматична категорія часу; граматична категорія виду; граматична категорія стану; граматична категорія способу; граматична категорія особи та числа. Узгодження часів.

Основні характеристики синтаксису. Основні синтаксичні поняття. Синтаксичні відносини. Структура речення. Класифікація речень. Актуальне членування речення. Просте речення як монопредикативна одиниця. Складова структура простого речення. Класифікація простих речень.

Складносурядне речення і типи сурядного зв'язку. Сполучники і прислівникові координатори. Позначений сурядний зв'язок і непозначений сурядний зв'язок. Підрядний зв'язок як діагностичний зразок для сурядного зв'язку. «Відкриті» і «закриті» конструкції. Складнопідрядне речення як поліпредикативна конструкція. Актуальне членування в складнопідрядному реченні. Типи складнопідрядних речень.

СЕМЕСТР VIII

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ЛЕКСИКОЛОГІЯ ТА СТИЛІСТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Тема 5. Морфемна структура та етимологічні джерела слів в англійській мові

Вступ. Предмет дослідження, основні цілі, задачі та поняття курсу лексикологія АМ. Морфеми: кореневі морфеми, афікси. основи. Структурні типи англійського слова: прості слова, похідні слова. складні слова, складні похідні слова. Запозичені слова. Англосаксонський елемент в словнику АМ. Кельтський елемент. Класичний елемент. Скандинавський елемент. Нормано-французький елемент. Запозичення з російської мови. Інші різноманітні елементи в словнику АМ. Інтернаціональні слова. Архаїзми. Неологізми.

Тема 6. Словотвір в АМ. Семасіологія, фразеологія

Словотвір. Основні поняття. Шляхи утворення слів: афіксація, складання слів, редуплікація, фразові дієслова, конверсія, субстантивація, фразові іменники, скорочення: контрактура, аббревіатура, реверсія, зміна наголосу у слові, чередування звуків (градація), звуки наслідування (ономатопія), лексикалізація множини іменників. Лексичне значення та семантична структура слова в АМ. Зміна значення. Трансференція назви. Семантичні групи слів. Семантичні відношення в парадигматиці. Синоніми. Евфемізми. Омоніми. Семантичні поля: гіпонемія. Функціональні семантичні класи. Класифікація фразеологічних одиниць на базі семантичного принципу. Класифікація на базі структурального принципу. Класифікація згідно відмінності в їх функціях в комунікації. Семантичні відношення в фразеології.

Тема 7. Стилїстична диференціяція АМ. Явище виражальних засобів в АМ. Виражальні засоби та стилїстичні прийоми на морфологічному рівні

Словниковий склад АМ. Нейтральний, літературний та розмовний словники АМ. Спеціальний літературний словник АМ: терміни, професіоналізми, поетичні та епістолярні слова, архаїчні слова, слова, що вийшли з ужитку, застарілі слова, варваризми, чужоземні слова, неологізми. Спеціальний розмовний словник АМ: слова скорочення, слова-злиття, складні слова, слова гібриди жаргонізму, діалектизми, сленг, вульгарні слова, ідіоми.

Морфологічна стилїстика. Виражальні засоби та стилїстичні прийоми на морфологічному рівні: перестановка, субстантивація, незвичне використання артиклів, транспозиція дієслів, транспозиція прикметників, транспозиція займенників.

Тема 8. Виражальні засоби та стилїстичні прийоми на фонетичному рівні. Виражальні засоби та стилїстичні прийоми на лексико-семантичному та синтаксичному рівнях

Виражальні засоби та стилїстичні прийоми на лексико-семантичному та синтаксичному рівнях. Фонетичні виражальні засоби та стилїстичні прийоми: віршування, рима, ритм, манера виконання, алітерація, асонанс, ономатопія, мелодія. Графічні виражальні засоби: пунктуація, текстова сегментація, параграф, частини, підрозділи, заголовки

Фігури заміщення: Фігури кількості: гіпербола, міосис, літота. Фігури якості: метонімія, синекдоха, перифраза, евфемізм, метафора, епітет, антономазія, персоніфікація, алегорія, іронія. Фігури комбінування: Фігури ідентичності: Сімілія (порівняння), синоніми. Фігури контрастування: оксюморон, парадокс, протиставлення. Фігури нерівності: зевгма, каламбур (гра слів, гра за вимовою).

Редукція моделі речення: еліпсис, називні речення, приривання (апосіопесія), асиндетон, роздроблення. Розширення моделі речення: повтор, перелік, тавтологія, полісиндетон, паралельні конструкції. Зміна порядку слів: інверсія, відокремлення членів речення. Перенесення значення речення: риторичне запитання та інші варіанти.

**IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ»**

Разом: 108 год., лекції – 14 год., практичні заняття – 14 год., самостійна робота – 40 год., модульний контроль – 4 год., семестровий контроль – 36 год.

Семестр	Семестр VII				Семестр VIII				
Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II				
Назва модуля	Історія АМ. Теоретична фонетика та граматики АМ				Лексикологія та стилістика АМ				
Кільк. балів за модуль	82 бали				92 бали				
Лекції	1 (1 бал)	2 (1 бал)	3 (1 бал)	4 (1 бал)	5 (1 бал)	6 (1 бал)	7 (1 бал)		
Практичні	1		2	3	4	5	6	7	
Теми лекційних і практичних занять	Поч. історії Великої Британії. Англія середньовіччя. Формування нац. літ. мови. Сучасна АМ (1 б + 10 б)	Звукова субстанція і шляхи її аналізу та опису. Варіанти вимови АМ	Артикуляційні та функціональні аспекти звуків мови. Склад, наголос та інтонація в АМ (1 б + 10 б)	Морфологія та синтаксис АМ. Частини мови: самостійні та службові. Просте речення. Класифікація простих речень. Складносурядне та складнопідрядне речення (1 б + 10 б)	Морфемна структура та етимологічні джерела слів в АМ (1 б + 10 б)	Словотвір в АМ. Семасіологія, фразеологія (1 б + 10 б)	Стилістична диференціація АМ. Явище виражальних засобів в АМ. Виразальні засоби та стилістичні прийоми на морфологічному рівні (1 б + 10 б)	Виразальні засоби та стилістичні прийоми на фонет. рівні. Вираз. засоби та стилістичні прийоми на лексико-семант. та синтаксичному рівнях (1 б + 10 б)	
Самост. робота	5	5	5	5	5	5	5	5	
Види пот. контролю	Модульна контрольна робота 1 25 балів				Модульна контрольна робота 2 25 балів				
Підсумковий контроль	Екзамен (40 балів). Максимальна кількість балів без екзамену – 174 бали, коефіцієнт розрахунку $K = 2,9$								

V. ПЛАНИ ЛЕКЦІЙНИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

СЕМЕСТР VII

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ІСТОРІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ. ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА ТА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Лекція 1. Початок історії Великої Британії. Англія середньовіччя. Формування національної літературної мови (15-17ст.). Сучасна англійська мова (АМ)

(2 год.)

1. Вступ. Предмет дослідження, основні цілі, задачі та поняття курсу історії англійської мови.
2. Три основні періоди в історії англійської мови.
3. Англія в період стародавньої історії. Вторгнення на територію Британських островів. Завоювання Англії кельтськими племенами. Римські завойовники.
4. Вторгнення англосаксонських племен на територію Британії та вплив германських племен на розвиток англійської мови. Англосаксонські діалекти.
5. Англія в період середньовіччя. Вторгнення скандинавських племен. Норманське завоювання. Боротьба між англійською та французькою мовами.
6. Історичні передумови з 12-14 ст. Діалекти англійської мови періоду середньовіччя. Перші ранні пам'ятники письменності. Лондонський діалект.
7. Розквіт літератури в 14 сторіччі.
8. Зміни в алфавіті та письмі.
9. Історичні передумови з 15 ст. – 17 ст. Умови для мовознавчої єдності.
10. Формация національної літературної англійської мови.
11. Розмовна літературна англійська мова.
12. Географічна експансія англійської мови.
13. Англійська мова сьогодні.

Практичне заняття 1

(2 год.)

Предмет дослідження, основні цілі, задачі та поняття курсу історії АМ. Три основні періоди в історії АМ. Англія в період стародавньої історії. Вторгнення на територію Британських островів. Завоювання Англії кельтськими племенами. Римські завойовники. Вторгнення англосаксонських племен вплив германських племен на розвиток АМ. Англосаксонські діалекти.

Англія в період середньовіччя. Вторгнення скандинавських племен. Норманське завоювання. Боротьба між англійською та французькою мовами. Історичні передумови з 12-14 ст. Діалекти англійської мови періоду середньовіччя. Перші ранні пам'ятники письменності. Лондонський діалект. Розквіт літератури в 14 сторіччі. Зміни в алфавіті та письмі. Зміни в алфавіті та письмі.

Історичні передумови з 15 ст. – 17 ст. Умови для мовознавчої єдності. Формация національної літературної англійської мови. Розмовна літературна англійська мова. Географічна експансія англійської мови. Англійська мова сьогодні.

Література: [3; 8; 10; 13]

Лекція 2. Звукова субстанція і шляхи її аналізу та опису. Варіанти вимови англійської мови

(2 год.)

1. Вживання мови в усній вербальній комунікації.
2. Вимова як засіб усної форми мови.
3. Звукова структура мови та її компонентів (система звуків, структура складу, наголос у слові, інтонація).
4. Одиниці мови.
5. Фонетика як наука та її галузі. Фонетика та фонологія.
6. Теорії навчання вимови сьогодення.
7. Визначення слова «варіант». Основні варіанти вимови англійської мови.
8. Соціальне надавання форми англійської мови.
9. Проблеми нормативної англійської мови і зразки англійської мови для міжнародного спілкування.
10. Норми вимови та її кодифікації. Словники вимови англійської мови.

11. Варіації нормативної/ літературної англійської мови.

Література [1; 3; 12; 13]

Лекція 3. Артикуляційні та функціональні аспекти звуків мови. Склад, наголос та інтонація в АМ (2 год.) – Дистанційна форма (ЕНК)

1. Аспекти звуків мови.
2. Звуки мови як артикуляційні одиниці і проблема їх класифікації.
3. Класифікація голосних в англійській мові.
4. Класифікація приголосних в англійській мові.
5. Функціональний аспект звуків мови.
6. Теорія фонем як основи фонології.
7. Три аспекти і три функції фонем.
8. Голосні та приголосні злиття у зв'язній мові: коартикуляційні явища.
9. Склад як невід'ємна частина слова. Функції складу. Типи складів в АМ. Теорія утворення складу. Основні правила утворення складу в АМ. Поділ слова на склади.
10. Природа словесного наголосу. Типи наголосу в АМ. Тенденції словесного наголосу. Функції словесного наголосу. Зразки словесного наголосу. Розміщення наголосу в АМ. Варіації наголосу у слові.
11. Просодія. Інтонація як комплексна одиниця просодійних характерних рис. Основні функції інтонації. Висота тону в інтонації. Тональна одиниця як мінімальна одиниця опису інтонації. Рівень наголосу в реченні/висловлюванні як просодійне узвиштя (надання великого значення\ сили). Ритм.

Практичне заняття 2

(2 год.)

Вживання мови в усній вербальній комунікації. Вимова як засіб усної форми мови. Звукова структура мови та її компонентів: система звуків; структура складу; наголос у слові; інтонація.

Одиниці мови. Фонетика як наука та її галузі. Фонетика та фонологія. Теорії навчання вимови сьогодення.

Визначення слова «варіант». Основні варіанти вимови англійської мови. Соціальне надавання форми АМ. Проблеми нормативної АМ і зразки АМ для міжнародного спілкування. Норми вимови та її кодифікації. Словники вимови АМ. Варіації нормативної/ літературної АМ.

Аспекти звуків мови. Звуки мови як артикуляційні одиниці. Класифікація голосних та приголосних в АМ. Функціональний аспект звуків мови. Теорія фонем як основи фонології. Три аспекти і три функції фонем. Голосні та приголосні злиття у зв'язній мові: коартикуляційні явища.

Склад як невід'ємна частина слова. Функції складу. Типи складів в АМ. Теорія утворення складу. Основні правила утворення складу в АМ. Поділ слова на склади.

Природа словесного наголосу. Типи наголосу в АМ. Тенденції та функції словесного наголосу. Зразки словесного наголосу. Розміщення наголосу в АМ. Варіації наголосу у слові.

Просодія. Інтонація як комплексна одиниця просодійних характерних рис. Основні функції інтонації. Висота тону в інтонації. Тональна одиниця як мінімальна одиниця опису інтонації. Рівень наголосу в реченні/висловлюванні як просодійне узвиштя (надання великого значення \ сили). Ритм.

Література [1; 3; 12; 13]

Лекція 4. Морфологія та синтаксис АМ. Частини мови: самостійні та службові. Типи речень.

Просте речення. Класифікація простих речень. Складносурядне та складнопірядне речення.

(2 год.) – Дистанційна форма (ЕНК)

1. Предмет дослідження, основні цілі, задачі та поняття курсу теоретична граматики.
2. Мова та мовлення.
3. Морфологія та синтаксис.
4. Частини мови: самостійні та службові.
5. Типи речень.
6. Просте речення. Класифікація простих речень.
7. Складносурядне та складнопірядне речення.

Практичне заняття 3 **(2 год.) – Дистанційна форма (ЕНК)**

Мова та мовлення. Морфологія та синтаксис. Частина мови. Іменник. Основні характеристики іменника. Граматичні категорії іменника в АМ.

Просте речення. Класифікація простих речень. Складносурядне та складнопідрядне речення. Основні характеристики синтаксису. Основні синтаксичні поняття. Синтаксичні відносини. Структура речення. Класифікація речень. Актуальне членування речення.

Просте речення як монопредикативна одиниця. Складова структура простого речення. Класифікація простих речень. Складносурядне речення і типи сурядного зв'язку. Сполучники і прислівникові координатори. Позначений сурядний зв'язок і непозначений сурядний зв'язок. Підрядний зв'язок як діагностичний зразок для сурядного зв'язку. «Відкриті» і «закриті» конструкції. Складнопідрядне речення як поліпредикативна конструкція. Типи складнопідрядних речень (підрядні підметові, підрядні присудкові, підрядні додаткові, підрядні означальні, підрядні обставинні).

Література: [3; 5; 6; 13]

СЕМЕСТР VIII

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ЛЕКСИКОЛОГІЯ ТА СТИЛІСТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Лекція 5. Морфемна структура та етимологічні джерела слів в англійській мові

(2 год.)

1. Вступ. Предмет дослідження, основні цілі, задачі та поняття курсу лексикологія англійської мови.
2. Морфеми: кореневі морфеми, афікси, основи.
3. Структурні типи англійського слова: прості слова, похідні слова. складні слова, складні похідні слова. Запозичені слова. Англосаксонський елемент в словнику АМ. Кельтський елемент. Класичний елемент. Скандинавський елемент. Нормано-французький елемент.
4. Запозичення.

Практичне заняття 4

(2 год.)

Вступ. Предмет дослідження, основні цілі, задачі та поняття курсу лексикологія АМ.

Морфеми: кореневі морфеми, афікси, основи.

Структурні типи англійського слова: прості слова, похідні слова. складні слова, складні похідні слова. Запозичені слова. Англосаксонський елемент в словнику АМ. Кельтський елемент. Класичний елемент. Скандинавський елемент. Нормано-французький елемент. Інші різноманітні елементи в словнику АМ. Інтернаціональні слова. Архаїзми. Неологізми.

Література: [2; 3; 7; 13]

Лекція 6. Словотвір в АМ. Семасіологія, фразеологія

(2 год.) (ЕНК) – Дистанційна форма (ЕНК)

1. Словотвір. Основні поняття.
2. Шляхи утворення слів (афіксація, складання слів, редуплікація, фразові дієслова, конверсія, субстантивізація, аджективізація, фразові іменники, скорочення: контрактура, аббревіатура, реверсія, зміна наголосу у слові, чередування звуків (градація), звуки наслідування (ономатопія), лексикалізація множини іменників).
3. Зміна значення (Трансференція назви. Семантичні групи слів).
4. Семантичні відношення в парадигматиці. Синоніми. Евфемізми. Омоніми. Семантичні поля: гіпонемія. Функціональні семантичні класи.
5. Класифікація фразеологічних одиниць на базі семантичного принципу. Класифікація на базі структурального принципу. Класифікація згідно відмінності в їх функціях в комунікації.
6. Семантичні відношення в фразеології.

Практичне заняття 5

(2 год.) – Дистанційна форма (ЕНК)

Словотвір. Основні поняття. Шляхи словотвору.

Афіксація. Складання слів. Редуплікація. Фразові дієслова. Конверсія. Субстантивація. Аджективізація. Фразові іменники. Скорочення: контрактура, аббревіатура. Реверсія. Зміна наголосу у слові. Чередування звуків (градація). Звуки наслідування (ономатопія). Лексикалізація множини.

Зміна значення (Трансференція назви). Семантичні групи слів. Семантичні відношення в парадигматиці. Синоніми. Евфемізми. Омоніми. Семантичні поля: гіпонемія.

Класифікація фразеологічних одиниць на базі семантичного принципу. Класифікація на базі структурального принципу. Класифікація згідно відмінності в їх функціях в комунікації. Семантичні відношення в фразеології.

Література: [2; 3; 7; 13]

Лекція 7. Стилiстична диференціяція АМ. Явище виражальних засобів в АМ. Виражальні засоби та стилістичні прийоми на морфологічному рівні (2 год.) – Дистанційна форма (ЕНК)

1. Стилiстика АМ як наука.
2. Словниковий склад АМ. Нейтральний, літературний та розмовний словники АМ.
3. Спеціальний літературний словник АМ: терміни, професіоналізми, поетичні та епістолярні слова, архаїчні слова, слова, що вийшли з ужитку, застарілі слова, варваризми, чужоземні слова, неологізми.
4. Спеціальний розмовний словник АМ: слова скорочення, слова-злиття, складні слова, слова гібриди жаргонізмів, діалектизмів, сленг, вульгарні слова, ідіоми.
5. Фонетичні та графічні виражальні засоби.
6. Стилiстичні прийоми (віршування, рима, ритм, манера виконання, алітерація та асонанс, ономатопія, мелодія, пунктуація, текстова сегментація, параграф, частини та підрозділи, заголовки).

Практичне заняття 6 (2 год.) – Дистанційна форма (ЕНК)

Словниковий склад АМ. Нейтральний, літературний та розмовний словники АМ. Спеціальний літературний словник АМ: терміни, професіоналізми, поетичні та епістолярні слова, архаїчні слова, слова, що вийшли з ужитку, застарілі слова, варваризми, чужоземні слова, неологізми. Спеціальний розмовний словник АМ: слова скорочення, слова-злиття, складні слова, слова гібриди жаргонізмів, діалектизмів, сленг, вульгарні слова, ідіоми.

Морфологічна стилістика. Виражальні засоби та стилістичні прийоми на морфологічному рівні. Морфологічна стилістика. Перестановка. Субстантивація. Незвичне використання артиклів. Транспозиція дієслів. Транспозиція прикметників. Транспозиція займенників.

Література: [3; 4; 11; 13]

Практичне заняття 7. Виражальні засоби та стилістичні прийоми на фонетичному рівні. Виражальні засоби та стилістичні прийоми на лексико-семантичному та синтаксичному рівнях (2 год.)

Фонетичні та графічні виражальні засоби та стилістичні прийоми. Віршування. Рима, ритм. Манера виконання. Алітерація. Асонанс. Ономатопія. Мелодія. Пунктуація. Текстова сегментація. Параграф. Частини та підрозділи. Заголовок.

Фігури заміщення. Фігури кількості: гіпербола, міосис, літота. Фігури якості: метонімія, синекдоха, перифраза, евфемізм, метафора, епітет, антономазія, персоніфікація, алегорія, іронія.

Фігури комбінування. Фігури ідентичності: Сімілія (порівняння), синоніми. Фігури контрастування: оксюморон, парадокс, протиставлення. Фігури нерівності: клімакс, антиклімакс, зевгма, каламбур (гра слів, гра за вимовою).

Редукція моделі речення: еліпсис, називні речення, приривання (апосіопесія), асиндетон, роздроблення. Розширення моделі речення: повтор, перелік, тавтологія, полісиндетон, паралельні конструкції.

Зміна порядку слів: інверсія, відокремлення членів речення. Перенесення значення речення: риторичне запитання та інші варіанти.

Література: [3; 4; 11; 13]

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СЕМЕСТР VII

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ІСТОРІЯ АМ. ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА ТА ГРАМАТИКА АМ (20 год.)

1. Основні періоди в історії формування АМ та культури. Історичні передумови формування нац. літературної мови у Великій Британії (5 год.)
2. Аспекти звуків мови, звуки мови як артикуляційні одиниці і проблему їх класифікації. Класифікація голосних та приголосних в англійській мові (5 год.)
3. Типи складів, основні правила утворення складу та поділ слова на склади. Природа, типи, функції словесного наголосу та інтонації в англійській мові (5 год.)
4. Морфологія та синтаксис, частини мови. Прості, складносурядні та складнопідрядні речення (5 год.)

СЕМЕСТР VIII

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ЛЕКСИКОЛОГІЯ ТА СТИЛІСТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ (20 год.)

1. Особливості структури слова в англійській мові. Етимологічні особливості словника АМ (5 год.)
2. Шляхи утворення слів в англійській мові. Фразеологічні одиниці (5 год.)
3. Засоби та стилістичні прийоми на морфологічному рівні. Зразки стилів мови (5 год.)
4. Фонетичні виражальні засоби та стилістичні прийоми. Зразки фігур контрастування: оксюморон, парадокс, протиставлення (5 год.)

VII. КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академ. контроль	Бали	Термін вик-ння
СЕМЕСТР VII			
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ІСТОРІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ. ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА ТА ГРАМАТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ			
1. Основні періоди в історії формування АМ та культури. Історичні передумови формування нац. літературної мови у Великій Британії (5 год.)	Поточні консультації	5	1 – 4 тиждень
2. Аспекти звуків мови. Класифікація голосних та приголосних в англійській мові (5 год.)	Поточні консультації	5	1 – 4 тиждень
3. Типи складів. Природа, типи, функції словесного наголосу та інтонації в англійській мові (5 год.)	Поточні консультації	5	1 – 4 тиждень
4. Морфологія та синтаксис, частини мови. Прості, складносурядні та складнопідрядні речення (5 год.)	Поточні консультації	5	1 – 4 тиждень
Разом за семестр VII: 20 год.	Разом за семестр VII: 20 балів		
СЕМЕСТР VIII			
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ЛЕКСИКОЛОГІЯ ТА СТИЛІСТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ			
1. Особливості структури слова в англійській мові. Етимологічні особливості словника АМ (5 год.)	Поточні консультації	5	1 – 4 тиждень
2. Шляхи утворення слів в АМ. Фразеологічні одиниці (5 год.)	Поточні консультації	5	1 – 4 тиждень
3. Засоби та стилістичні прийоми на морфологічному рівні. Зразки стилів мови (5 год.)	Поточні консультації	5	1 – 4 тиждень
4. Фонетичні виражальні засоби та стилістичні прийоми. Зразки фігур контрастування (5 год.)	Поточні консультації	5	1 – 4 тиждень
Разом за семестр VIII: 20 год.	Разом за семестр VIII: 20 балів		
Разом за навчальним планом: 40 год.	Разом: 40 балів		

VIII. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Специфіка американської та британської англійської вимови. Основні варіанти вимови сучасної англійської мови (The specifics of pronunciation in the British and American English. The main variants of modern English pronunciation)
2. Основні етапи еволюції англійської мови. Історичні події, що вплинули на розвиток англійської мови (The major stages in the English language evolution. The impact of historical events on the English language development)
3. Давньоанглійська мова. Особливість генези англійської мови у форматі стародавньої історії світу (The Old English. The English language genesis peculiarity within the ancient history of the world)
4. Середньоанглійська мова. Особливість генези англійської мови у часи європейського середньовіччя (The Middle English. The English language genesis peculiarity during the European Middle Ages)
5. Самостійні частини мови. Генеза стандартної англійської мови (The notional parts of speech. The genesis of the Standard English)
6. Поняття «фонетика» і «фонологія» в англійській лінгвістиці. Основні ознаки та властивості фонем у сучасній англійській фонетиці (The notions “phonetics” and “phonology” in English linguistics. Major characteristics and abilities of the phoneme in modern English phonetics)
7. Основні типи асиміляції в англійській мові. (The main types of assimilation in English)
8. Основні варіанти англійської вимови (The specifics of English pronunciation variants)
9. Монофтонги та дифтонги. Система голосних звуків сучасної англійської мови (Monophthongs and diphthongs. The system of the vowels of modern English)
10. Різні типи словесного наголосу в англійській мові (Different types of the word stress in English)
11. Поняття складу як фонетичної та фонологічної одиниці англійської мови (The notion “syllable” as a phonetic and phonological unit of the English language)
12. Морфологічні ознаки прислівника англійської мови (The morphological characteristics of an adverb in the English language)
13. Морфологічні ознаки прикметника англійської мови (The morphological characteristics of an adjective in the English language)
14. Поняття категорії числа в англійській мові (The notion “the category of number” in the English language)
15. Категорія роду в англійській мові (The category of gender in the English language)
16. Категорія відмінка в англійській мові (The category of case in the English language)
17. Часові форми дієслова в англійській мові. Граматичні категорії дієслова (The category of tense in the English language. Grammatical categories of the verb)
18. Категорія стану дієслова в англійській мові (The category of voice in the English language)
19. Прості речення в англійській мові (Simple sentences in the English language)
20. Складнопідрядне речення в англійській мові. Поліпредикативність конструкції складнопідрядного речення (A complex sentence in the English language. Polypredicativity of a complex sentence structure)
21. Складносурядне речення в англійській мові (A compound sentence in the English language)
22. Професійну термінологію. Генезу лексикології англійської мови як науки (The professional terminology. The genesis of English lexicology as a science)
23. Етимологія запозичених слів у сучасній англійській мові (The etymology of borrowed words in the modern English language)
24. Архаїзми та неологізми в англійській мові (Archaisms and neologisms in the English language)
25. Явище антонімії в сучасній англійській мові (The antonymous phenomenon in the modern English language)
26. Явище синонімії в сучасній англійській мові (The synonymous phenomenon in the modern English language)
27. Явище омонімії в сучасній англійській мові (The homonymous phenomenon in the modern English language)
28. Традиційна система інтернаціональних та псевдо-інтернаціональних слів в англійській мові (The traditional system of international and pseudo-international words in the English language)

29. Генеза стилістики англійської мови як науки. Стилi у сучасній англійській мові (The genesis of the English language stylistics as a science. Styles in the modern English language)
30. Оксюморон в сучасній англійській мові (Oxymoron in the modern English language)

ІХ. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення бакалаврів із дисципліни «Теоретичні основи англійської мови» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю.

Розрахунок рейтингових балів

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1	Відвідування лекцій	1	7	7
2	Відвідування практичних занять	1	7	7
3	Робота на практичному занятті	10	7	70
4	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	8	40
7	Модульна контрольна робота	25	2	50
Екзамен (40 балів). Максимальна кількість балів без екзамену – 174 бали, коефіцієнт розрахунку $K = 2,9$				

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу - досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка «*відмінно*» виставляється за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

Оцінка «добре» виставляється за вияв студентом повних, систематичних знань з дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури; здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але студент допускає несуттєвих помилок при викладанні матеріалу.

Оцінка «задовільно» виставляється за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною та додатковою літературою, передбаченою програмою; студент допускає суттєвих помилок при викладанні матеріалу, але спроможний усунути їх із допомогою викладача.

Оцінка «незадовільно» виставляється за викладення студентом матеріалу, що складає менше 50% необхідного обсягу; незнання основного активного словника і граматичних правил: невміння передати навчальну інформацію засобами іноземної мови адекватно, неспроможність дати відповіді на запитання викладача. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентіві, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

X. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи: *методи усного контролю*: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, виступ з доповіддю на задану тему, екзамен; *методи письмового контролю*: модульні контрольні роботи, проекти, ессе; *методи взаємоконтролю та самоконтролю* (уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз).

XI. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі навчання застосовуються такі методи: практичні заняття; поточні консультації; самостійна робота студентів.

XII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- робоча навчальна програма з дисципліни «Теоретичні основи англійської мови»;
- підручники та посібники з навчання теоретичним основам англійської мови;
- ЕНК «Теоретичні основи англійської мови» для студ. напряму підготовки «Початкова освіта»;
- програмно-методичні розробки для інтерактивної дошки СМАРТ.

XIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Паращук В.Ю. Теоретична фонетика англійської мови / В.Ю. Паращук. – Вінниця: Нова книга, 2005. – 238с.
2. Ніколенко А.Г. Лексикологія англійської мови / А.Г. Ніколенко. – Вінниця: Нова книга, 2007. – 528 с.
3. Соколовська С.В., Веклич Ю.І. Theoretical English Course (Теоретичний курс англійської мови): навч.-метод. посіб. для студ. напрямку «Початкова освіта» зі спеціаліз. «Англійська мова» / С.В. Соколовська, Ю.І. Веклич. – К.: Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2012. – 364 с.
4. Єфімов Л.П. Стилїстика англійської мови / Л.П. Єфімов. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 240 с.
5. Blokh M.Y. A Course in Theoretical English Grammar: Учеб. /М.Ю. Блох. – 4-е изд., испр., – М.: Высш. шк., 2006. – 423с.

Додаткова

6. Алексеєва І.О. Курс теоретичної граматики сучасної англійської мови: навчальний посібник / І.О. Алексеєва. – Вінниця: Нова Книга, 2007. – 328 с.
7. Раевская Н.М. Курс лексикологии английского языка / Н.М. Раевская. – К.: Вища школа, 1971. – 336 с.
8. Костюченко Ю.П. Історія англійської мови / Ю.П. Костюченко. – К.: Рад. школа, 1993. – 427 с.
9. Кунин А.В. Английская фразеология / А.В. Кунин. – 7-е изд. – М., 2006. – 245 с.
10. Viney B. The History of the English Language / Brigit Viney. – Oxford: Oxford Bookworms Factfiles, Oxford University Press, 2008. – 62 p.

11. Crystal D. The English Language / David Crystal. – Penguin Books, 2002. – 312 p.

12. Wells J.C. Pronunciation preferences in British English; a new survey / J.C. Wells [Proceedings of the 14th International Congress of Phonetic Sciences]. – San Francisco, 1999. – 240 p.

Електронний ресурс

13. Кошарна Н.В., Мельник Н.І. Теоретичні основи англійської мови: Електронний навчальний курс для студ. напр. підгот. 6.010102 «Початкова освіта» / Н.В. Кошарна, Н.І. Мельник. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016. – Режим доступу: <http://e-learning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=1642>